

NAİME ERKOVAN İLE VE ŞEHRE BİR FLANÖR GELİR VE HİKÂYECİLİĞİ ÜZERİNE

İsa Koyuncu

- *Naime Hanım merhaba, teklifimi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim öncelikle. Sanırım üç aylıkken Almanya'ya gittiniz ve çocukluğunuz Berlin'de geçti. Öyleyse ana diliniz de Almanca. 1990 yılında Türkiye'ye döndüğünüzde Türkçe bilmiyordunuz. Bu dili sonradan öğrenmiş bir birey ve bu dilde metinler üreten bir yazar olarak Türkçe sizin için ne anlam ifade ediyor?*

Heyecanla kitaplarımı bekleyen bir edebiyatseverin varlığı paha biçilmez bir güzellik. O yüzden emekleriniz için size çok teşekkür ederim. Almanya hikâyesi doğru. On üç yaşına kadar ağırlıklı olarak sadece Almancayla kuşatılmıştım. Türkiye bağlantımızın olmayışı ve benim bir Alman sınıfında eğitim alışım, tamamen bu dilin sınırları içinde geliştirdi zihin dünyamı. Dönüş sadece bir ev ya da ülke değişikliği olmadı bu nedenle.

Türkçe yeni bir dildi ama aynı zamanda yeni bir ev, çevre, yurt ve yepyeni bir hayat alışkanlığıydı. Bildiğim her şey sıfırlanmış ve ben en baştan sanki hayatı öğrenmek zorunda kalmıştım. 1990 İstanbul'unda pek kolay olmadı tabii hiçbir şey. Şehrin görüntüsü, her alanda aksayan hatta hiç olmayan hayati ihtiyaçlar, başlı başına bir travma sebebiydi. Bir yandan dili öğrenmeye çalışıyorsunuz, bir yandan bu yeni ama zorlu hayata alışmaya çabalıyorsunuz. İnsanın yaratılışla gelen alışma özelliği neyse ki imdadıma yetişti.

Bir dili öğrenmek sadece kelimelere vâkıf olmakla tamamlanmıyor biliyorsunuz. O kelimelerin gölgesinde barınan değerleri, günlük hayatı, yani koca bir kültürü keşfediyorsunuz. Ve elbette zihin dünyanız tekrar şekilleniyor. En basit hâliyle ifade edecek olursam rüyalarınız Türkçe, dualarınız Türkçe olmaya başlıyor. Rab aynı Rab ama ona farklı kelimelerle seslenmek dahi inanılmaz bir tecrübeydi. Yol ilerledi, yıllar geçti ve hayatın bir ironisi gibi kader beni edebiyat diyarına getirdi. Kelimelerin en saf, en rafine hâline ihtiyacım vardı ar-

tık. Sanırım şöyle dendi bana: Sonradan öğrendiğin bu dilin hakkını verebilmek için sınanma meydanının edebiyat olacak. Umarım sınavımı verebiliyorumdur.

İlk hikâye kitabınız Beşinci Düğme'den [şimdilik] son kitabınız Ve Şehre Bir Flanör Gelir'e yazı hayatınızın genel muhasebesini yapmanızı istesem neler söylersiniz?

On bir sene geçmiş üzerinden *Beşinci Düğme*'nin. Her kitabımı tamamlarken bir sonraki eserin konsepti hazır oldu hep zihnimde. Bir uğraş bittiğinde yeni bir uğraş bulması tavsiye edildi insana kutsal kitabımızda. Sanırım onun bereketini gördüm daima. Edebiyatın bir okyanus olduğunu düşünürsek içinde barındırabileceği sayısız varlık olacağını kabul edebiliriz. Dolayısıyla herkese yer var bu sulara. Ama ne şekilde yer alacağız o okyanusta? Benim için bu soru hep itici güç oldu. Ülkemizin ve dünyanın en iyi edebî eserlerini okuyup onlara ulaşma hedefi, sağlıklı bir hedef.

Bir başyapıt yazamayacağım belki hiçbir zaman fakat oraya giden yolda olmayı umuyorum hep. Arkaya hatta sağa sola bakmadan, sadece sanata odaklanmak bizi selamete çıkaracak. Bugün yaşıyoruz ve eserlerimizin başındayız ama bir gün göçünce eserlerimiz kendi başlarına kaderlerini yaşayacak. Elbette arzum, benden sonra da yaşamaları. Ancak yaşayabilmeleri için onları yazabildiğim kadar en iyi şekilde yazmalıyım. İlk günkü bakışım buydu, bugün hâlâ aynı görüşteyim çok şükür.

Yazdım ve kenara çekildim hep. Bundan asla pişman değilim. Kendimi yeni çıkan eserimin rüzgârına kaptırmadan sonrasında daha neler yazabilirim diye düşünebileceğim güvenli alana attım şimdiye kadar. Bu iyi de oldu çünkü kalabalığın içinde sanat doğmuyor. Kalabalığın içinde kalmak demek, sürekli övgü beklemektir bir yanıyla da. Orada çok kaldıkça hem sanatla bağınız zayıflıyor hem de istediğiniz kadar övgü alamadıkça hırçınlaşıyorsunuz. Öfkeli ve huy-suz bir kalp artık sanat üretmez. O yüzden bir yazarın kendine yapabileceği en büyük iyilik, kalbini geçici olan heveslere karşı korumaktır. Bunun için de edebiyat aşkımızın, dünya aşkımdan her zaman daha güçlü olması gerekiyor.

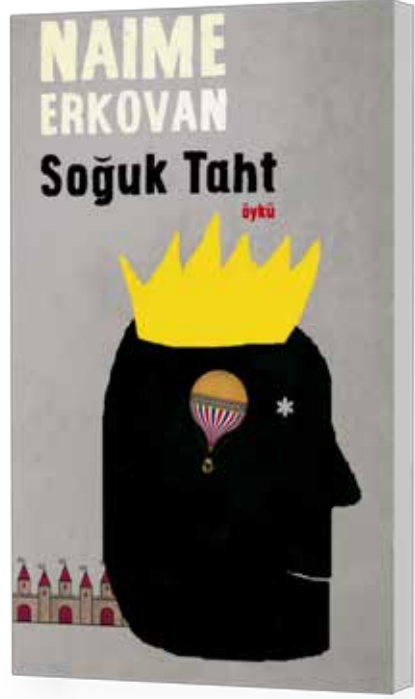
Naime Erkovan denince aklıma fantastik şeyler geliyor... Öyle ki sonunda yedinci kitabın adına yansıdı: Fantastik Şeyler... Bir söyleşinizde "Hangi türde yazar-sam yazayım, fantastik benim için her zaman vazgeçilmez olacaktır." diyorsunuz. Günümüz hikâyeciliğinde sizin kadar fantastik yazar, üretken bir hikâyeci yok

desem abartmış olmam. Üretken derken popülerlikten oldukça uzak, kalıcı olanın peşinde koştuğunuzu özellikle belirteyim. Riskli değil mi aynı kanalda -ısrarcı demeyelim de kararlı- ilerlemek? Yaratıcılık gerektirmiyor mu?

Fantastik belirgin olarak ortaya çıktı fakat bazı kitaplarımda neredeyse hiç yok bu özellik. Her eserimi yeni bir macera olarak tasarladım. Fantastikten özellikle uzak kalmak istedim bazı kitaplarımda çok zorlandığımı itiraf edeyim ama-. Örneğin ikinci kitabım *Soğuk Taht*'ta veya altıncısı *Akvaryum Fırtınası*'nda hiç yok. *Beşinci Düğme* çıktıktan sonra ve ben yolda izde hikâye parçalarına rastladıkça onlar zihnimde çoğalıyordu tam bir öykü olmak için. Aniden hayal gücümü durduruyordum çünkü fantastiğe gidiyordu tasarladıklarım. O zaman anladım ki bir süre hiçbir öykü hayal etmemeliydim. Ta ki fantastik özellik gerileyene kadar. Ama şunu itiraf edeyim: Fantastik yazmak, benim için başka türlerde yazmaktan çok daha kolay geliyor. Belki de bunun için yaratılmışım.

Yedinci kitaba kadar kendimi oldukça iyi tuttum diyebilirim. Sonra bir gün geldi ve baraj kapakları açılmak zorunda kaldı. Fantastik, bir başlık olmayı hak etmişti. Bu türde yazmak, yaratıcılığı belki de en çok kışkırtan unsur. O yüzden uzak durmam zor görünüyor. Bana göre fantastik, yağın ilk kar. Dolayısıyla yazdığımız her şey yeni ve göz kamaştırıcı oluyor.

Modern çağın gerçeklerinden kaçmak için fantastiğe mi sığınyorsunuz? Hayal gücünüzün geniş ufuklarına yelken açıyor okur...

Gerçek hayatta hiçbir zorluktan kaçmadım şimdiye kadar. Kurmacada da kaçmam büyük ihtimalle. İnsanlar hep bir kaçış olarak nitelendirmek istiyor bu durumu ama ben birtakım değerlere, her şeyin bu dünyayla bitmeyeceğine inanan biriyim. Dolayısıyla yaşadığım veya karşılaştığım her şeyde kâinata dair bir sır saklı olduğuna inanıyorum. Bunu görebilmek için tek yönlü bir bakışı terk etmeniz gerekiyor. Eğer siz hikmet kapısını açmaya niyetleniyorsanız sadece önünüzdeki kapılar değil, duvarlar da kalkıyor ve o vakte kadar sahip olduğunuz sığ bakış için üzülüyorsunuz. Ben görmek istiyorum sadece. Görmeye talip olunca bilmediğimiz âlemler açılıyor karşımızda. Ve ben yazdıkça bu kadarlık ömrümde neler biriktirdiğimi, zihnimde görüntüleri olduğu hâlde onlardan habersiz yaşadığımı görüyorum.

Yazdıkça zihnimize yüzleşiyoruz. Kabul ediyorum, benimki biraz sıra dışı ama bana ait hepsi. Neler görmüş ve yaşamışım bir düşünün. İnanıyorum ki birçok insanın zihni son derece zengin ama onunla yüzleşmeden geçecek belki de bu dünyadan. Hazinesler, kimsenin erişemeyeceği karanlık sulara gömülecek maalesef.

Peki teknik ve teorik tartışmaları bir tarafa bırakalım. Sizce fantastik nedir? Gerçek dışı? Düşsel? Todorov'un deyiimiyle kararsızlık veya belirsizlik? Modern irrasyonel? Fantastiğin Naime Erkovan tanımını kısaca yapmanızı istesem...

Bence hakikatin göremediğimiz yönlere bir. Binlerce ihtimalden yalnızca biri. Ben fantastik düşünebiliyorsam, başka insanlar düşünebiliyorsa, rüyalar fantastikse, tabiat fantastikse, kutsal kitapta kıyamet sahneleri fantastik olarak anlatılıyorsa o zaman onu yadırgayamayız veya sadece sanatsal bir eğilim olarak

göremeyiz. Biz belki de fantastik görmeyi/düşünmeyi başaramadığımız için dünyada sıkışıp kalıyoruz. Görünen imkânlardan çok, imkânsızlıklar ağırlıkta. Fantastik, o sonsuz imkânların kapısında beklemeyi göze almaktır sadece.

Zengin bir anlatı geleneğimiz var ve efsaneler, destanlar özellikle de masallar, mitler fantastiği barındırıyor. "Edebiyatta her yeni eskinin yeniden şekillendirilmesidir." diyor Northrop Frye. O zaman modern fantastiğin gelenekselden farkı ne? Veya böyle bir ayrım yapılabilir mi?

Rüya gören varlıklarız. Kutsal kitabımız fantastik denecek sahneler barındırıyor. Demek ki bir yanıla hayatımızın önemli bir parçası. O yüzden ben fantastiği en kadim anlatım şekillerinden biri olarak görüyorum. İnsanlar yüzyıllarca tabiata mistik bir gözle baktı, etrafında görünmeyen varlıkların olduğuna inandı. Sonra akıl ağırlık kazandı ve insanın doğuştan gelen fantastik yönünü bir mahzene kilitleyip gitti. Orada kuru ve renksiz hâliyle baş başa kaldı. Oysa fantastik belki de insanın inkâr edilemeyecek önemli bir parçasıydı. Görünmeyen bir varlığa inanmak için biraz fantastik olmamız gerekiyor ayrıca. Bu durumda herkesten çok ben gelenekçi oluyorum sanırım.

Burada bir parantez açmak istiyorum izninizle. Söyleşiden evvel hikâyeleriniz hakkında yazılanlara, sizinle yapılan röportajlara baktım. Fantastik genellemeyle aslında hikâyelerinize haksızlık yapıldığını düşünüyorum. Kendi içerisinde bütünlük taşıyor her kitabınız. Her kitapta farklı üslup, farklı teknik ve çeşitli

anlatım biçimleri karşımıza çıkıyor. Meselâ Soğuk Taht hiç olmadığı kadar gerçekçi, Olay Berlin'de Geçiyor'da, o "uzak ülke"de çocukluk var. Buradan hareketle insanı ve toplumu anlama noktasında fantastiği nerede konumlandırıyorsunuz?

Fantastik küçük bir imkân sadece. Aslolan her zaman insan. Bu nedenle yazarken merkezimde hep o olmalı. Aksi takdirde zaten bir sanat eseri meydana getirilmez. Çoğu zaman tek bir insan etrafında kuruluyor dünya ya da çatışma. Onun yaşadıkları toplum geneline veya çağlar ötesine yayılabilir rahatlıkla. Neticede her insanın bir mikro kozmos olduğunu kabul edersek ruhunda koca bir evren saklı. Onun bir yönünü/çıkmasını/üzüntüsünü ele almaya çalışıyorum hep. Fantastik, yalnızca farklı bir anlatım atmosferi sunuyor bana. Dikkatli okurlar yaldızlı fantastiği kenara ayırıp insanı olanı rahatlıkla görüyorlar. Yani fantastik, anlatmak istediğimi daha dikkat çekici bir sunumla ortaya koymamı sağlıyor fakat asla insanı gölgede bırakmıyor.

Akvaryum Fırtınası ve Soğuk Taht novella gibi de okunmaya müsait metinler. Hikâyeciliğinizde farklı durağı işaret ediyorlar. Siz neler söylersiniz?

Doğru, onları birer *novella* olarak da düşünebiliriz. Tek metin yazmak, yani uzun soluklu yazmak, denemek istediğim bir şeydi fakat sabır gösterebileceğimden emin değildim. Bu yola girdiğimde tek bir metin yazmanın, yirmi öykü yazmaktan daha kolay olduğunu gördüm. Yine de gözümü korkutuyordu ilk zamanlarda ama korkacak bir şey yokmuş. Bağışıklık kazanmış oldum böylece. Edebiyat yolculuğumun devamı için lazım olacak bir idmandı diyelim.

Bazen yazar, öyle bir karakter geliştirir ki onu birkaç sayfalık öyküye sığdıramaz hâle gelir. Nitekim Kral ve Min benim için öyle karakterler oldu. Bir eseri onlara vakfetmem gerekti. Tabii şöyle bir korkum da yok değil. Kral, olanca çılgınlığıyla ansızın geri gelip beni yeni bir esere zorlayabilir. Bakarsınız kısa bir *novella*'yla gitmeyi de kabul etmez bu sefer.

Asılsız Hikâyeler bambaşka bir kitap. Bu kitaptaki metinlerde deneysellik ön planda. Doktorunun hayal kurmasını yasakladığı kahraman "Kontrolör" ve daha sonra "Kendini Anlatan Öykü" de hikâye yazmanın tekniklerini bir hikâye yazarak kurgulayan yazar... Türkçe ve Edebiyat öğretmenlerinin hikâyeyi, kur-

macayı öğretirken rahatlıkla kullanabilecekleri metinler içeriyor. Bu kitabın hikâyesinden söz eder misiniz?

Haklısınız, edebiyat öğretmenleri kitabı keşfettiklerinden beri derslerinde büyük kolaylık yaşıyorlar. Biraz da sanat toplum için olsun o hâlde. Ben daha *Beşinci Düşme* hazırlıkları içerisindeyken “Her Şeyi Bilen” öyküsünü yazmıştım. İlk hâli, bu hâlden daha soyuttu. O nedenle kitaba almamıştım fakat zaman geçti ve o öykü arkada kaldığı için huzursuz oldum. İlk yazıldığında tanrısal bakışa dair teknik bilgi içeriyordu. Bu bilgilerle harmanlanan farklı öyküler yazılsın diye karar verdik ve sonrası geldi. Başlangıçta kolay olacağını sanmıştım ancak hem bir kurgu oluşturmak hem de onun içerisine teknik bilgi yerleştirmek ama bunu yaparken sanata zarar vermemek, pek de kolay bir iş değilmiş. Her güçlüğe rağmen yaratıcılık konusunda beni bilmediğim uçlara taşıdığı için minnettarım *Asılsız Hikâyeler*'e.

Zorlayıcı ve deneysel bir maceraydı fakat diğer kitaplarımın arasından sivrilip koşuyu önde götürmeyi başarıyor hâlâ. Bu da eserin, bir hayli edebiyat öğretmenine ulaştığının göstergesi.

Hiç şüphesiz. Naime Erkovan hikâyelerinde okurunu şaşırtmayı çok seviyor. Hak-sız mıyım? Neler söylersiniz?

Kolaycılığı sevmiyorum. Sanırım bu özelliğim öykülerime de yansıyor. Ak-lıma gelen ilk şeyi yazmak, tam da kolaycılık olacağından uzak duruyorum. Yıllardır düzenlediğim yazı atölyelerimde hep şunu söylüyorum öğrencilere: Aklınıza gelen ilk sonu değil, ikinciye değil, hatta üçüncüyü de değil, en azından dördüncüyü seçin çünkü aklınıza gelen ilk seçenekler, herkesin aklına gelir. Yazmak biraz da “uyandırmak” olduğu için azıcık silkelenmek okurlara iyi gelir. Dünya bizi uyuştururken ve alışkanlığın ülkesine sürerken edebiyat can suyu olsun hepimize de duyarlılığımızı koruyalım.

Son kitap *Ve Şehre Bir Flanör Gelir*'de her hikâyenin başında bir trafik işareti bulunması oldukça dikkat ve ilgi çekici. Trafik işaretleri malum evrensel anlam taşıyorlar. Dünyanın neresine giderseniz gidin aynı... Herkese aynı hikâyeyi mi anlatmak istiyorsunuz? Eğer öyleyse büyük risk...

Aslında o işaretler bize hep aynı hikâyeyi anlatıyor. Dolayısıyla onların taşıdıkları risk daha büyük. Benim yaptığım, yeni bir mana ve hikâyeye teklifiydi. Sürekli görmekten bağışıklık kazanmıştık işaretlere karşı. Bağışıklık bu an-

lamda tehlikeli, çünkü körleşmeyi getiriyor. O yüzden birkaç çizgiden oluşan işaretlerin dahi görüldüğü gibi olmadığını göstermeye çalıştım. Artık hiçbir levha benim için tek mana taşımıyor. Trafik işaretlerinin fantastik hâli diyelim biz bu duruma.

Son senelerde ortaya çıkan bir levha önemli oldu benim için. “Sarı Terzi”de kullandığım işareti ilk kez gördüğümde huzursuz olmuştum. Şehrin birçok yerine konulmaya başlandığından sürekli karşıma çıkıyordu. Neden insanlar acilen bir yere toplanması gerekir diye düşününce tedirginliğim artmıştı. Öyküyle kırabildim en azından o ürkütücü manayı. Artık işareti her gördüğümde Sarı Terzi geliyor aklıma ve bir hikâye, korkuyu dağıtmaya muktedir oluyor.

Göstergeler, imgeler, simgeler etrafında dönüyor Ve Şehre Bir Flanör Gelir. Yer yer çağrışımlarla örülü bir anlatım var ve gösterge bilimsel okumaya oldukça müsait. Kitaptaki hikâyelerde hayal gücünün verdiği deneyimi okur da deneyimliyor. Bunu nasıl başarıyorsunuz?

Yıllardır yaptığım tek şey, yazdığım her şeyi görmek, sonrasında da gördüklerimi kelimelerimle okurlara göstermek. Eğer bir yazar, yazdıklarını görselleştirebiliyorsa bir hayli yol almıştır bana göre. Özellikle son dönemde artan ve somuta değil de soyuta odaklanan öykülerin uzun soluklu bir hayatlarının olmayacağını düşünüyorum. Çünkü söyledikleri hiçbir şeyi okur olarak gözümüzde canlandıramıyoruz. Canlanmayınca zihnimize kaydedemiyor ve yaşamıyoruz. Bu öykülerin ömürleri, öykünün sonuna ulaşana kadardır. Oysa öykü, eylemden beslenir. Onun şahdamarıdır eylem. Bunu ana ilkelerimden biri hâline getirdiğim için belki de okur, yazdıklarımı kaçırmadan görebiliyor. Bir kopukluk yaşamadığı için de sonuna kadar canlı kalıyor öykü. Yani ben görüyor ve inanıyorum, okurum da aynı şeyi benimle deneyimliyor.

Şunu da belirteyim. Her yazar, kendi ilk okurudur aynı zamanda. Yazarken sürekli bir okur gözüyle de bakıyorum kelimelerime. Bu bakış, steril bir çalışmayı gerektiriyor. Defalarca yazıp siliyorsunuz. Siz anlıyorsunuz ama okur bu kısmı anlar mı diye düşünüyorsunuz sürekli. Yani çılgın bir rol değişiminin gölgesinde kaleme alınıyor öyküler. Böylece hem daha sağlıklı metinler ortaya çıkıyor hem de yazar bencillikten korunmuş oluyor. Yazar, yazdım oldu, deme lüksünü kaybediyor bu sayede.

Nesnelerle ve eşyalarla aranız nasıl? Bazı hikâyelerinizin tamamen varlıklar/nesneler üzerine kurulu olduğunu görüyoruz. Nesnelere konuşmakta mahir olduğunuzu da belirtmek isterim. Mesela Fantastik Şeyler'deki "Gramfon" aklıma geldi. Yine bu kitapta yer alan "Yeni Gelinler" hikâyesindeki sandık örneğin... Ve Şehre Bir Flanör Gelir'de ise "Sahipli Papatya" ve "Tekerek Sesi" gibi hikâyeleri kuran da nesnelere. Eşyaların ve nesnelere hikâyeciliğinizi tetiklediğini düşünüyor musunuz?

Kesinlikle. Dünyada hiçbir şeyin boşuna olmadığını düşündüğüm için kendi hayatımda karşıma çıkan kişi veya nesnelere de boşuna olmadığına inanıyorum. Bir macera yolculuğu bizimkisi yeryüzünde. Amacın olduğunu kabul ediyorsak o zaman bize bu yolda sunulan araç gerecin de bu amaca dâhil olduğunu düşünmeliyiz. Eşyaların da insanlar kadar bazen onlardan da fazla etkileri vardır üzerimde. Her nesnenin sahibinden bir parça barındırdığına inanıyorum. Böyle

bakınca hiçbir eşyaya salt eşya gözüyle bakamıyorsunuz.

Eşyalarla farklı ilişkilerim oldu hayatım boyunca. Örneğin Türkiye'ye kesin dönüş yapmadan önce eşyaların benim için değeri başka türliydi. Almanya'da yaşadığımız sürece memlekete döneceği kesindi. Bir yerde uzun kalmayacağınızı düşündüğünüzde tam manasıyla yerleşik olamıyor, fazla eşyadan mümkün merteye uzak durmaya çalışıyorsunuz. Ama yetişkinler böyle düşünse de benim için sahip olduğumuz o az eşya çok daha büyük anlamlar kazandı. Geride nesnelere değil de insanlar bırakıyormuşum gibi hissediyordum. Dolayısıyla önemli bir hâl kazandılar.

Bir başka yönü daha var gurbet döneminin. İlk nesil gurbetçilerin tamamı belki de ikinci el eşya kullanmak zorunda kaldı. Yani evimizde bulunan nesnelere, başka sahiplerden sonra bize ulaşmıştı. Mesela evimizde önceki kiracıdan kalan bir deri sandalye vardı. Bizim olmuştu, eşyalarımızdan bir parçaydı ama o sandalyenin bir adı vardı: İhtiyarın sandalyesi. Bu da benim hayatımın "Mübarek"i olabilir.

Sahibinin ruhundan bir parça sınıyor onlara ve sahipleri artık başlarında olmasa da o ölümsüz parça içlerinde barınmaya devam ediyor. Bu yönümü yıllar önce bir yazı hazırlığı için Masumiyet Müzesine girdiğimde deneyimlemiştim. Bildiğiniz gibi ikinci el eşyalara başvurulmuştu müze oluşturulurken ve başta belirttiğim özelliğimle bu müzede dolaştığıma hayal edin. Müthiş bir ener-

ji patlaması hissettim fakat küçük bir mekân, bu kadar çok enerjiye dar gelmişti. Ve ben çıkış kapısına doğru hızla yola koyulmuştum. Artık emindim, insanlar kadar güçlü olabiliyordu eşyalar.

Basit ve sade bir anlatımı var gibi görünüyor Ve Şehre Bir Flanör Gelir'in. Ama ben bir okur olarak zihnimi ve bilincimi çok zorladım okurken. Sürekli bir şüphe içindeydim: "Bu kadar basit kurgulanmış olamaz. Hadi canım bu kadar da olmaz! Yazar bu kadar sade anlatmış olamaz, bu cümlede kesin bir şey vardır, şu hikâyede bambaşka bir incelik olabilir..." Kitap boyunca bunlar geçti aklımdan. Sahi fantastik anlatılarımız bu kadar basit mi? Okur mu karmaşık hâle getiriyor?

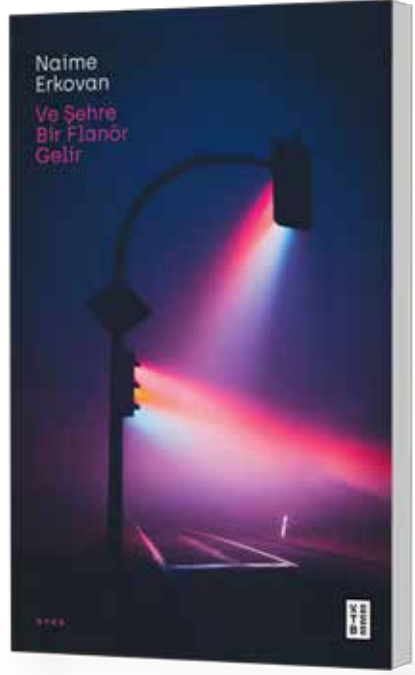
Okuldan kalma bir alışkanlığımız vardır: Hoca bu kadar kolay sormaz deyip sınav sorularının ayan beyan cevabını yok sayar ve bambaşka bir sonuca ulaştırır; tabii o sonuç da yanlış olur. İman, yani kalpten bir inanma selamete çıkaracaksa

bunu kitaplar karşısında da yapmalıyız. Yazara güvenmeli ve inanmalı. Vicdanlı bir yazar okurunun canını yakmaz; ne olursa olsun kelimelerindeki merhameti hissettirir. Ama bunun için okurun da yapması gereken şeyler vardır. Her şeyden önce yazara inanmalıdır. Bir şey söylerken başka bir şeyi de ima ettiğini bilmelidir.

Ve Şehre Bir Flanör Gelir'de ikili ilişkiler biraz daha ağırlık kazandı. Yalnızlık duygusu bazı öykülerin asli ruhu oldu fakat neticede yine insan var merkezde. Ne olursa olsun insan ilişkileri hatta yaşamak belki de bizim zorlaştırdığımız konular. Yaşamak, sevmek, acı çekmek son derece sade kavramlardır. Her şeyi zorlaştıran belki de dünyevi bağlarımızdır. Evet, insan yaşayacak, sevecek, üzülecek, ayrılacak, acıdan kıvranacak, gün gelip ölecek ama hepsiyle baş edecek gücün ruhunda barındığını bilecek. Bu şekilde bakınca hayat kolaylaşıyor. Neden öykülerin dünyası da rahatlamasın ki?

Karakterlerinizin isimleri de dikkati çekiyor. Hikâyelerde Bay Tu, Bayan Zi, Bayan Lu, Bayan Y., Bay Pe gibi isimler var. Bu isimleri tercihinizin sebebini sormak istiyorum?

Karakterlerime isim vermek, ilk günden beri en çok uzak kalmak istediğim mevzu. *Beşinci Düğme*'de yer alan "Felix" isimli öykümde bu çekincemin sebeplerini belirtmiştim. Onca sene geçti, hâlâ aynı sıkıntılar devam ediyor. Günlük hayatın içerisinde karşıma çıkma ihtimali olan isimleri kullanmak, benim

için hep zor oldu. Düşünün ki bir karakter inşa ediyorsunuz. Onu tanıyorsunuz ama neye benzediği kısmını özellikle sizin içerisinde bırakıyorsunuz. Bu rahatlıkla yaşarken ansızın aynı isimde biri karşınıza çıkıyor veya -daha kötüsü- hayatınıza giriyor. Zihninizdeki varlığın, karşınızdaki varlıkla örtüşmesini hatta onunla özdeşleşmesini istemeyeceksiniz. Çünkü karakterinizin özgünlüğü zedelenecek. İşte bu yüzden öyle isimler seçiyorum ki karşıma çıkma ihtimalleri olmasın ama bu kadar fantastik yazıp karşıma fantastik unsurların çıkmayacağını düşünmek de ne kadar doğru bilemiyorum. Dua edelim de bu isimlerle karşılaşmayalım.

“Tekerek Sesi” Ve Şehre Bir Flanör Gelir’deki en ilgi çekici bulunduğum hikâye... Metinde geçen şu cümleler düşündürücü: “İnsan, uyku kapısından geçip rüya dünyasına adım attığında uçmak, düşüp yaralanmamak gibi birçok olağanüstü özelliğe kavuşsa da dünyayla tam olarak bağını koparamıyordu.” Fantastiğin gerçekten doğduğunu kabul edersek bu bağlamda rüya ve fantastik arasında nasıl bir bağ var peki?

Son derece güçlü bir bağ olduğunu düşünüyorum. Nitekim rüyalarımızda, gerçek dünyanın hiçbir katı kuralı işlemez. Rüyaları size özel, şöyle yorumlayalım:

1. Rüyalar saf fantastiktir.
2. İnsanın asli ihtiyacı imkânsızlık, yani fantastik. O yüzden zorunlu yollarla ihtiyacımız olan dozlara ulaşıyoruz.
3. Gerçek dünyanın zaman zaman sıkıcı hâle gelen kurallarından bir kurtuluş fantastik.
4. Aklımızda kalan rüyaların çoğu, gerçek dışı olanlardır. Yani fantastik olanlar.
5. Kâinatın varlığı, döngüleri, dışavurumları ve de dili fantastik. İnsan bu kadar fantastiğin içinde sıkıcı kalma lüksüne sahip olmamalı.

Tim Parks bir yazısında “Öykülere ihtiyacımız var.” diyor ve yazıyı hatırladığım kadarıyla şöyle bitiriyor: “İlginç romanlara bayılırım, karmaşık romanlara bayılırım ama onlara ihtiyacım olmadığından da eminim.” Sizce de öyle mi? Öyküye mi daha çok ihtiyacımız var? Bu soruları başlıca muhataplarından birisiniz diye size soruyorum...

Kesinlikle. İnsanın hikâyeye çalıştığını söylüyorum yıllardır. O denli buna uygun yaratılmış ki nerede bir hikâye hatta bir hikâye kırıntısı duysa hemen kulak kesilir. Bu özelliğimizden dolayı belki de kutsal kitapların büyük kısmı kıssalardan, yani hikâyelerden oluşuyor. O kısımlar en çok dikkatimizi çeken ve en çok aklımızda kalanlar. Hikâye -ya da öykü diyelim- o kadar etkin ki bütün türlerin içinde bir çeşni gibi yer almak zorunda. Romanda da hikâye olmalı, şiirde de. Dedikoduyu dahi cazip kılan, hikâyeye olan meylimiz değil mi?

Bu aralar tezgâhta ne(ler) var peki?

Öyküye ara vereyim dedim bir süre. Niyetimde bir deneme ve bir roman var ama kader, öyküye ara verme kararımı onaylamadı gibi çünkü böyle niyet ettiğimden beri öykü yazmam isteniyor bazı projeler için. Hatta sizin için. Zuhurata tabi olalım bakalım neler olacak.

Bu keyifli sohbet ve cevaplarınız için çok müteşekkirim. Kaleminiz var olsun!

Ben çok teşekkür ederim. Yazarlığımın ilk durağından -şimdilik- sonuncusuna doğru kapsamlı bir yolculuk oldu. Dikkatiniz, emekleriniz ve edebiyata olan büyük sevdanız için minnettarım.